

Politika és politikatudomány: korszakváltás?

**A Magyar Politikatudományi Társaság XXVII. Vándorgyűlése
Székesfehérvár, 2022. június 9-10.
Budapesti Corvinus Egyetem**

Az alapításának idén negyvenedik évfordulójához érkező Magyar Politikatudományi Társaság XXVII. Vándorgyűlésére a Budapesti Corvinus Egyetem székesfehérvári campusán kerül sor. A Vándorgyűlés központi témája a 2022. évi hazai országgyűlési választás és az azt körülvevő korszakos átalakulás, de a Társaság elmúlt kerek négy évtizede a magyar politikatudomány helyzetével való számvetésre is alkalmat ad.

A magyar választás tágabb környezetében számos jel utal arra, hogy nem alaptalan nagyobb horderejű változásokról beszélni. A politikatudomány éppen csak elkezdte felmérni a pandémia jelentette globális hatásokat, amikor az ukrajnai háború egy újabb válságot teremtett, gyökeresen megváltoztatva a hazai választás körülményeit is. Az európai országok közeli választásainak trendjeiből az is látható, hogy mind a baloldal erőviszonyai, mind a jobboldal hangsúlyai változóban vannak. Általánosságban is egyre inkább jellemző, hogy a választásoknak nem csupán a kormányzás iránya, hanem a rezsimek fennállása is tétjévé válik, miközben a demokrácia határai, mint mindig, vitatottak, a határviták pedig korszakos jelentőségűnek látszanak. Vajon valóban van-e korszakos jelentősége, világosan megragadható iránya az intézmények és a politikai vezetők kapcsolatát jellemző elmozdulásnak? Fontosabbá válnak-e a politika alakításában a képviselői intézményeken túli mozgalmak? Milyen választ ad az Európai Unió a korszakváltásra, és egyáltalán az uniótól vagy a tagállamoktól érkezik-e ez a válasz? Vajon az erősödő politikai polarizáció immár nem csupán a politikai cselekvők gyakorlatára, de a mind konfliktusosabbá váló eszmékre is kiterjed? Végül, az egyre erősebben konfliktusosnak látszó nemzetközi környezet a belpolitikákra is hasonló hatást gyakorol?

A konferencia idején már látható és megvitatható lesz, hogy milyen értelemben illeszkedik ezen átfogó trendekhez a hazai országgyűlési választás eredménye. A konferencia szervezői várják az előadásokat a választói magatartás, a kampány, a választási rendszer működése kapcsán, de a konferencia szívesen fogad minden olyan eladást, amely a hazai és nemzetközi trendek politikai, történeti, gazdasági, globális szempontú megközelítésére vállalkozik, és a korszakváltás problémájában is tágabb perspektívát kínál. Ennek mentén és hagyományaihoz híven a Vándorgyűlés teret kínál a hazai politikatudományi kutatások szélesebb köre számára.

Szekciók listája

1. Európai Unió, nemzetközi viszonyok, átalakulások (Arató Krisztina)
2. Merre tovább politikatudomány? (Balogh László Levente)
3. Közpolitika és kormányzás válságok idején / Public Policy and Governance in Crisis Periods (Bartha Attila)
4. Új idők, új szerepek? Fókuszban a civil társadalom (Glied Viktor)
5. Pártok és pártrendszerek (Horváth Attila)
6. Politikai rezsimek (Illés Gábor)
7. Politics, elections, transformations in Europe (Koller Boglárka)
8. Kampányok, korszakok, trendek a politikai kommunikációban (Merkovity Norbert)
9. Vezetők és elitek: a választási verseny kulcsfigurái és a politikai változások mozgatórugói? (Metz Rudolf)
10. Politikai intézmények – korszakváltás közben vagy után? (Smuk Péter)
11. Választás a háború árnyékában: közvélemény, választások és azok hatásai (Szabó Andrea)
12. Politikaelmélet egy drámaian változó világban (Szűcs Zoltán Gábor)

Jelentkezési információk

A Vándorgyűlésre a szervezők magyar nyelvű előadásokat és teljes paneleket, valamint angol nyelvű előadásokat és paneleket várnak a meghirdetett szekciók szerint.

Jelentkezési határidő: 2022. április 19.

Jelentkezni a kiválasztott szekció vezetőjének küldött e-mailben (lásd a szekcióleírásoknál) lehet, amely tartalmazza:

- az előadó nevét és affiliációját;
- az előadás címét;
- legfeljebb 2000 leütéses összefoglalóját.

Szervezőbizottság:

Ványi Éva (BCE); Gyulai Attila (TK PTI; BCE); Novák Anna (BCE); Mácsai Soma (BCE); Dobos Gábor (TK PTI; NKE)

Szekciófelhívások

1. Európai Unió, nemzetközi viszonyok, átalakulások

Szekcióvezető: Arató Krisztina (Eötvös Lóránd Tudományegyetem)

krisarato@ajk.elte.hu

A közelmúlt kétségkívül legjelentősebb és legtragikusabb eseménye a 2022. februárjában Ukrajnát elérő orosz katonai agresszió. A háború Ukrajna és Oroszország mellett alapvetően érinti a globális szereplőket, szövetségi rendszereket és az Európai Uniót - ezen belül Magyarországot. A szekció a háború okainak és előzményeinek feltárása mellett a következő kérdésekre keresi a választ: hogyan befolyásolja a nemzetközi rendszer működését a háború? Hogyan változhat a NATO működése, az Egyesült Államok és európai szövetségeseinek viszonya? Változik, változhat-e Kína pozíciója a nemzetközi rendszerben? Erre a válságra (is) a „több Európa” lesz-e az Európai Unió válasza? Mi várható a posztszovjet térségben, különös tekintettel Oroszországra? Mi jellemezte és jellemzi a magyar EU-politikát a konfliktus előtt és alatt, különös tekintettel a 2022-es országgyűlési választásokra?

2. Merre tovább politikatudomány?

Szekcióvezető: Balogh László (Debreceni Egyetem)

baloghlaszlo@unideb.hu

Egy olyan világ értelmezése és elemzése, amelynek körülményei gyorsan és radikálisan változnak, meglehetősen nagy kihívást jelent a társadalomtudományok, és különösen a politikatudomány számára. A változások arra is rávilágítanak, hogy a politikatudománynak nemcsak a hagyományos eszközei és módszerei kérdőjeleződtek meg, hanem a státusza és relevanciája is. Mit tud mondani a politikatudomány, kinek mondja, és milyen hatással bír a társadalomra? A politikatudomány önreflexióra irányuló kérdései arról szólnak, hogy mi az iránya a kétségtelenül megfigyelhető professzionalizációnak és standardizációnak, milyen mérce alapján ítéltető meg sikeressége, és milyen válaszokat képes adni közvetlen társadalmi környezetében. A politikatudomány manapság gyakran nem konkrét szakmai problémákról szól, hanem publikációs stratégiákról, szakfolyóiratok és pályázatok elbírálási folyamatairól, valamint a tudományos állások biztonságról és bizonytalanságáról. A politikatudomány elsősorban ezeknek az elvárásoknak akar megfelelni, mert léte és presztízse ettől függ, miközben elhanyagolja azokat a feladatokat és elvárásokat, amelyeket általában a társadalomtudományokkal összekötünk. A tudománymetria szabályai kolonizálták a tudományt, ami a kritikai társadalomtudományt periferikussá tette. Tekinthejtük ezt a fejleményt egy megkerülhetetlen nemzetközi jelenségnek, de vajon bele kell-e nyugodni a tudományág ezzel együtt járó eljelentéktelenedésébe? Össze lehet-e egyeztetni a messzemenően specializálódott és matematizálódott politikatudományt a kritikai társadalomtudomány követelményeivel? Végül mindezekből következő kérdés, hogy amennyiben a politikatudomány teljesítményét is a tudomány standardjai felől ítéljük meg, akkor miként válhatnak eredményei társadalmi értelemben is relevánssá.

3/a. Közpolitika és kormányzás válságok idején

Szekcióvezető: Bartha Attila (Társadalomtudományi Kutatóközpont; Budapesti Corvinus Egyetem)

bartha.attila@tk.hu; attila.bartha@uni-corvinus.hu

A közpolitikai folyamatokat tárgyaló elméleti modellek szerint a közpolitikai döntések tipikusan stabil, demokratikus körülmények között születnek. A közép- és kelet-európai – ezen belül pedig a magyarországi – közpolitikai folyamatok elemzése is ugyanakkor rámutatnak, hogy régióinkban az utóbbi időszakban empirikusan mind a demokrácia, mind a stabilitás feltevése trendszerűen sérülni látszik. Egyrészt a politikai rezsimek hibridizálódása és a populista kormányzás erősödése miatt a törékeny demokráciák közpolitikai folyamatai nem ragadhatók meg a liberális demokráciák közpolitikai ideáltípusával. Másrészt a sűrűsödő exogén sokkok – a koronavírus járvány és a kapcsolódó komplex válsághelyzetek, illetve várható közpénzügyi válságok, az ukrajnai háborús konfliktus és annak szerteágazó gazdasági és társadalmi következményei – miatt a közpolitikai folyamatokban állandósul a válságkezelés komponense. Ennek során nemcsak a szakpolitikák tartalma, hanem azok diszkurzív keretezése és a közpolitikai folyamatok is módosulnak, ami új elméleti és analitikus megközelítéseket is kíván. A szekcióba elsősorban olyan előadásokat várunk, amelyek a közpolitikák tartalmi, procedurális és/vagy diszkurzív elemeit a törékeny demokráciák és az exogén sokkok kontextusában vizsgálják. Különösen örülünk, ha a hazai közpolitikai problémákat nemzetközi összehasonlításban, innovatív elméleti vagy módszertani keretben tárgyalják. A szekcióba magyar és angol nyelvű előadásokat is várunk.

3/b. Public Policy and Governance in Crisis Periods

Section Chair: Attila Bartha (Centre for Social Sciences; Corvinus University of Budapest)

bartha.attila@tk.hu; attila.bartha@uni-corvinus.hu

Theoretical models of public policy making assume that public policy decisions are made under democratic and stable context. Recent empirical studies, however, have explored that this assumption of democracy and stability is not plausible concerning public policy processes of Central and Eastern Europe, including Hungary. The hybridisation of political regimes and the tendency of populist governance imply that public policy processes of these fragile democracies cannot be properly investigated through the lens of policy making ideal type of liberal democracies. In addition, recurrent exogenous shocks – the COVID-19 pandemic and the related complex crisis impacts as well as the expected public financial crises, and the recent Ukrainian war conflict with multiple crisis implications – mean that crisis management has become a crucial component in public policy processes. Accordingly, there has been a change not only in the content, but also in the procedural and discursive features of public policies requesting new theoretical and analytical approaches. In this section we primarily expect studies that investigate the content, processes, and discourses of public policies in fragile democracies and reflecting impacts of exogenous shocks. Proposals addressing public policy problems in international comparative context or using innovative theoretical and methodological perspectives are particularly welcome. We expect both English and Hungarian language proposals.

4. Új idők, új szerepek? Fókuszban a civil társadalom

Szekcióvezető: Glied Viktor (Pécsi Tudományegyetem)

glied.viktor@pte.hu

A 21. század egymásba fonódó és egymást erősítő kihívásai folyamatosan új kérdések elé állítják mind a globális, mind a helyi civil társadalmat. A civil szervezetekkel kapcsolatos diskurzus mintha 2010 után éleződött volna ki igazán, azonban a kérdést mélyebben ismerők tudják, hogy már a rendszerváltás időszakában óta élénk vita folyik a szektor szereplőiről, funkciójáról, finanszírozásáról, működéséről, valamint lehetséges jövőjéről. Mindez nem véletlen, ugyanis az állam szerepvállalásának csökkenésével átértékelődött a civilek szerepe is, legyen szó közfeladatellátásról, vagy éppen segítségnyújtásról. Szervezik a közösségeket, formát és teret adnak az alulról érkező kezdeményezések számára, watchdog feladatot látnak el és felajánlják a szakértelmüket a döntéshozóknak. Magyarországon a civil társadalom átalakítása újabb kérdéseket hozott felszínre. Miként és milyen eszközökkel irányíthatja az állam a civil szervezetek feladatainak meghatározását, a civil szektor lehetőségeinek alakítását és kapacitásának növelését. Összességében, miként látja az állam a civil szektor jövőjét? Választ keresünk arra is, hogy miként határozza meg önmagát a civil szektor, hogyan tud/akar együttműködni a politikai aktorokkal; képes-e önálló pólust képezni a szervezettség, beágyazottság, történelmi gyökerek hiányától szenvedő, mélyen átpolitizált szféra? A 2020-ban kirobbant pandémia egyértelműen hatott a civil társadalom mozgásterére és feladataira, továbbá jelentősen átalakította a lehetőségeit. A járvány hatással volt a közszolgáltatások szervezésére, a kommunikációra és a helyi/regionális/globális együttműködésekre egyaránt. A szekció várja a civil társadalommal és mozgalmakkal kapcsolatos előadásokat és arra fókuszál, hogy választ találjon a 21. századi civil társadalom szerteágazó kérdéseire.

5. Pártok és pártrendszerek

Szekcióvezető: Horváth Attila (Nemzeti Közsolgálati Egyetem; Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet)

horvathattila@uni-nke.hu

„Napjainkban a politikát nehéz lenne pártok nélkül elképzelni” – mutatott rá a pártokról és pártrendszerekről szóló könyvének első mondatában Alan Ware közel három évtizeddel ezelőtt. A szerző meglátása ma is vitathatatlan, és a pártok annak ellenére a modern politikai rendszerek legfontosabb szereplői közé tartoznak, hogy – szűkebb értelemben – mindössze egy-másfél évszázados múltra tekintenek vissza. A pártok természetesen folyamatos átalakuláson mentek át és napjainkban is többirányú adaptációs kényszernek kell megfelelniük. A szekcióba egyrészt olyan előadásokat várunk, amelyek a pártokat – főként a „hagyományos” pártokat – érő kihívásokra reflektálnak, beleértve például a populista pártok térhódítását, a bizniszpártok elterjedését, a tradicionális ideológiai profilok visszaszorulását, a perszonalizáció növekvő fontosságát vagy a szervezeti háttér jelentőségének leértékelődésével járó dilemmákat. Másrészt a pártrendszerekre irányuló kutatások eredményeit összegző prezentációknak is helyt adunk, legyenek azok a kvantitatív indikátorokra, tipológiákra vagy regionális mintázatokra fókuszáló munkák. A szekcióba ezen kívül szívesen fogadunk olyan előadásokat is, amelyek a közelmúlt választásait és a pártrendszerek átalakulását értékelik, akár komparatív, akár esettanulmány jelleggel.

6. Politikai rezsimek

Szekcióvezető: Illés Gábor (Eötvös Lóránd Tudományegyetem; Társadalomtudományi Kutatóközpont)

illes.gabor@tk.hu

Kik rendelkeznek politikai hatalommal, és hogyan gyakorolják azt? Milyen a politikai intézmények kapcsolata a polgárokkal, milyen szerep jut utóbbiaknak a politikai folyamatban? Milyen meggyőződések és normák tartanak fenn egy politikai berendezkedést? Egyebek mellett ezek a politikai rezsimek kutatásának korszakokon átívelő kérdései, amelyek központi jelentőséggel bírtak mind a témával foglalkozó antik szerzők, mind a modern rezsimirodalmak számára. Ugyanígy az antikvitástól napjainkig jellemző a rezsimek vizsgálatában két tudományos ambíció versengése: a rezsimek klasszifikációjáé, amely lehetővé teszi azok összehasonlítását; illetve az egy-egy rezsimek működésének mélyebb megértésére tett kísérleteké. A fenti kérdések pedig általában nem csak a jelent, hanem a jövőt is érintik: a rezsimek fejlődés irányán túl a vizsgálódások gyakran „történelemfilozófiai” keretek közé illeszkednek, legyen szó az államformák körforgásának klasszikus görög tanításáról, a demokratizálódás hullámainak huntingtoni elméletéről, az általában Fukuyamának tulajdonított „történelem vége” téziséről, vagy éppen az utóbbit ért kritikákról. Bár a fenti kérdések a konszolidált nyugati demokráciák szempontjából is relevánsak, Magyarországon, Kelet-Közép és Kelet-Európában, illetve a tágabb posztkommunista régióban, ahol a politikai rezsimek nagyobb változásokon estek át az elmúlt évtizedekben, túlzás nélkül egzisztenciális jelentőséggel bírnak. Mindezt jól mutatják a tudományos megközelítésmód változásai a régió elemzésében: a tranzitológiai paradigma kilencvenes évekbeli optimizmusa után az elmúlt mintegy másfél évtizedet a demokrácia és autokrácia közötti permanens „szürke zónát” tételező hibrid rezsimek irodalom uralta, napjainkra pedig utóbbi körül is élénk viták bontakoztak ki, és megjelentek az értelmezési kereteket korrigáló vagy egyenesen elutasító megközelítésmódok. Előbbire jelentenek példát az újabb autokratizációs irodalmak, utóbbira a hibrid rezsimek irodalom teleologikus előfeltevéseit kritizáló weberianus megközelítések. Egy konkrét, régióink történeti jelenére fókuszáló kérdés tehát úgy hangozhat: alkalmas-e a hibrid rezsimek irodalom az itt zajló politikai változások megragadására, vagy jobban járunk, ha alternatív fogalmi eszközöket keresünk? A szekcióba a fenti kérdésekhez és problémákhoz kapcsolódó előadásokat várunk. Elméleti és összehasonlító témák, illetve egy-egy politikai rezsimek fókuszáló elemzések egyaránt helyet kaphatnak a programban. Különösen szívesen látunk a magyarországi rezsimek fejlődéssel, illetve a 2022-es országgyűlési választások rezsimek fejlődésre gyakorolt lehetséges hatásaival foglalkozó elemzéseket.

7. Politics, elections, transformations in Europe

Chair: Boglárka Koller (University of Public Service)

koller.boglarka@uni-nke.hu

As Hungarians, we will pay the most attention to our April parliamentary election. However, there will be crucial elections elsewhere in Europe. The French presidential election in April and the election of the parliament in June will probably dominate the European political and media discourse. Parliamentary and presidential elections will also be held in Slovenia, and parliamentary elections in Sweden and Latvia as well as assembly elections in Northern Ireland in May. In the context of the forthcoming European elections, this section raises the main question of the conference: Have we reached a new era in politics? What will be the stakes of these elections? Will they bring an end to the power of old regimes and the rise of new ones? What is the role of institutional actors and other social movements in the campaigns? Is there a change in the personal dimension of politics? Looking at our wider political community, the European Union, we will also ask of what challenges the European Union is facing due to changing parties, social movements, new leadership models and communication techniques in the member states. Defining the focus of the section broadly, we welcome panel and paper proposals dealing with voting behaviour patterns, electoral case studies and analysis of campaign strategies as well as proposals focusing on wider theoretical issues.

8. *Kampányok, korszakok, trendek a politikai kommunikációban*

Szekcióvezető: Merkovity Norbert (Szegedi Tudományegyetem; Nemzeti Közszerológati Egyetem)

merkovity@juris.u-szeged.hu

A politikai kommunikáció szekció két kapcsolódó összefüggésben várja az absztraktokat, illetve a paneljavaslatokat. (1) Idén száz éve jelent meg először Walter Lippmann A közvélemény című könyve, ami egyike volt azoknak a műveknek, amelyek utat nyitottak a modern politikai kommunikáció kialakulásához. A mű, sok egyéb mellett, azért jelentős, mert a demokrácia igényéhez kötötte a médiabefolyás elleni védekezést, lefektette az agenda-setting alapjait és rámutatott a kommunikációs üzenetekben rejlő politikai lehetőségekre. Mi változott Lippmann és követői óta? Melyek a politikai kommunikáció alap elméletei, aktuális trendjei és korszakai Magyarországon és a nemzetközi porondon? Hogyan feleltethetők meg a (nyugati) elméletek a magyar és kelet-közép-európai viszonyoknak, értve ez alatt például a dezinformációt, hamis híreket és összeesküvés-elméleteket? (2) Kapcsolódva a Vándorgyűlés aktuális kiírásához, a 2021. és 2022. évek választási kampányoktól hangosak. A politikai kommunikáció szakirodalmának jelentős része választási vagy kampánykommunikációs témával foglalkozik, ami nincsen másképp Magyarországon sem. Milyen hangsúlyeltolódások figyelhetők meg a kampányokhoz kapcsolódó empirikus vagy elméleti kutatások segítségével levont tanulságok alapján? Mi jellemzi a magyar választási kommunikációt a 2020-as évek elején?

9. Vezetők és elitek: a választási verseny kulcsfigurái és a politikai változások mozgatórugói?

Szekcióvezető: Metz Rudolf (Társadalomtudományi Kutatóközpont; Budapesti Corvinus Egyetem)

metz.rudolf@tk.hu

A politikai vezetők és elitek egyre nagyobb figyelmet kapnak a politikatudomány főáramlatát jelentő kutatások részéről, beszéljünk akár a választói viselkedésről (perszonalizáció, polarizáció), a kormányzásról (elnöksödés, technokrata/szakértői kormányzás, közpolitikaalkotás, közmenedzsment, válságkezelés), a parlamenti döntéshozatalról, a pártszervezetekről vagy a populizmusról. Ezt a figyelmet erősíti az is, hogy a politikai- vagy közvezetés-kutatás is egyre meghatározóbbá válik a tudományágon belül. Bár fókuszukban, megközelítésükben és tudományos háttérükben igencsak nagy változatosságot mutatnak a kutatások, mégis két kérdést illetően erős konszenzus uralkodik: egyfelől a politikai vezetők a választási verseny központi szereplőivé váltak, másfelől központi szerepet játszanak a napjainkban is tapasztalt politikai, közpolitikai és intézményes változások tekintetében is.

A szekció egyaránt nyitott az elméleti, empirikus és módszertani irányultságú munkákra. Nem kívánjuk leszűkíteni térben és időben a releváns témákat. Ahogy politikai vezetést és elit viselkedést is igen szélesen értelmezzük, azaz a vezetői tevékenységet nem kizárólag a legfelsőbb döntéshozókra vonatkoztatjuk. A szekció teret kíván biztosítani mindazon kutatások számára, amelyek a politikai vezetés- és elitkutatás kortárs vagy klasszikus vitáit vagy kérdéseit tárgyalják vagy érintik. Miként kezelik a vezetők az előttük álló kihívásokat, válságokat és problémákat? Milyen kapcsolat írható le a követők és vezetőik között? Miként és mennyiben változott meg intézményi pozíciójuk és erőforrásaik? Milyen hatást gyakorolnak a vezetők közvetlen intézményes, politikai és társadalmi környezetükre? Milyen hatást fejtenek ki a vezetők (jelöltek) a választói viselkedésre? Milyen szerepet játszanak a populista politikában vagy a technokrata kormányzásban? Milyen szerepet játszanak a reprezentációban és döntéshozatalban? Milyen lehetőségeik vannak a női vezetőknek? Milyen szociális profillal és karrierúttal rendelkeznek a döntéshozók, képviselők vagy a tágran értelmezett politikai elit tagjai? Hogyan formálódik a politikai elit?

10. Politikai intézmények – korszakváltás közben vagy után?

Szekcióvezető: Smuk Péter (Széchenyi István Egyetem)

smuk.peter@sze.hu

A 21. század második és harmadik évtizedére válságok között fordult rá a világ valamennyi országa. A válságok új megoldásokat kényszerítettek ki, kedvező vagy kedvezőtlen fejlődési folyamatokat erősítettek fel a társadalom megannyi szférájában. A politikai intézményeink romlását, stabilitását vagy fejlődési pályáját több szempontból érdemes megvizsgálni, és arra vonatkozóan megállapításokat tenni, hogy korszakváltásnak vagyunk-e tanúi. Az évszázad elején tapasztalt változások vajon kikezdték-e a demokratikus intézményrendszert leíró paradigmáinkat, új értékek mentén kell-e az alkotmányos berendezkedésről gondolkodnunk? Az alkotmányos szabályrendszer, az intézmények működését meghatározó attitűdök és a politikai kultúra változásai, sajátosságai milyen hatással vannak az állami szervek működésére, és ezek milyen hatással bírnak a társadalmi-politikai folyamatokra? Átalakulóban vannak-e a politikai elit, pártok, illetve a civil mozgalmak várakozásai, programjai a kormányzásra vonatkozóan? A szekcióba várjuk mindazok jelentkezését, akik a korszakváltás kérdéseit a politikai intézményrendszer működésével kapcsolatban szeretnék megvitatni. A panel nyitott különösen a képviselői intézmények (parlament, önkormányzatok), a jogállami garanciák (alkotmánybíraskodás, alapjogvédelem), a hatékony kormányzás és vezetés vizsgálatára, úgy a 2022. évi országgyűlési választások, mint az újszerű európai és geopolitikai kihívások tükrében. Azok jelentkezését is várjuk, akik a politikai intézmények vizsgálatán kívül a releváns politikatudományi módszereket, nézeteket is tárgyalni kívánják.

11. Választás a háború árnyékában: közvélemény, választások és azok hatásai

Szekcióvezető: Szabó Andrea (Társadalomtudományi Kutatóközpont; Eötvös Lóránd Tudományegyetem)

szabo.andrea@tk.hu

A 2022-es év bekerül a világtörténelembe. A putyini Oroszország 2022. február 24-én agresszorként megtámadta Ukrajnát. Mindez bő másfél hónappal a magyarországi országgyűlési választás megrendezése előtt történt. Nyilvánvaló, hogy a háború alapvetően alakította át a választási kampányt, de azt, hogy a választók gondolkodását miként befolyásolta, valójában csak a 2022. április 3-án tudjuk meg. Vajon a hagyományos választói magatartás elméletek képesek-e leírni a 2022-ben zajló folyamatokat? Azokat a választásokat, amelyeket a hazai és a nemzetközi szakirodalom is kulcsfontosságúnak tart a populizmus tartós fennmaradása szempontjából. Európában ugyanis a populista pártok folyamatos vereségeket szenvednek, és Donald Trump bukása óta világszinten is a populizmus visszaszorulásáról beszélhetünk. Orbán Viktor győzelme ugyanakkor új lendületet adhat az ideológia tovább élésének, sőt megújulásának. A magyar események mellett ráadásul Európa több országában is fontos választásokat tartottak vagy tartanak. Németországban véget ért a Merkel-korszak és egy hárompárti koalíciós kormány vette át az irányítást. Franciaországban, Európa másik hatalmi központjában elnököt választanak, így a választással, a választókkal kapcsolatos gondolkodás a korábbinál is hangsúlyosabb lehet. A szekció egyik célja, hogy a háború árnyékában értékelje az elmúlt időszakban lezajlott hazai és nemzetközi választások hatásait és következményeit. A teoretikus jellegű és empirikus adatokon nyugvó előadások vizsgálhatják a közvélemény alakulását, magukat a választási eredményeket, a választások rövid és hosszú távú hatásait és következményeit, valamint azt a társadalmi közeget, amelyben a választásokat lebonyolították. A szekció másik célja, hogy az elhangzó előadások tágabb értelemben, politikai szocializációs szempontból elemezzék a választások jelentőségét, a nyugati országok, illetve a magyar politikai kultúra alakulására gyakorolt hatásait. Végül, bár a szekció fókuszában a választások állnak, szívesen fogadjunk más, politikai viselkedéssel, illetve a szocializáció aktuális, témához kapcsolódó kérdéseivel foglalkozó előadásokat is.

12. Politikaelmélet egy drámaian változó világban

Szekcióvezető: Szűcs Zoltán Gábor (Társadalomtudományi Kutatóközpont, Eötvös Lóránd Tudományegyetem)

szucs.zoltangabor@tk.hu

A politikaelméletnek (normatív és leíró változatainak egyaránt) alighanem az a legfontosabb küldetése, hogy segítsen végig gondolni a politikai valóság megértéséhez nélkülözhetetlen fogalmaink, hiteink, vélekedéseink, meggyőződéseink megalapozottságát, belső koherenciáját, illeszkedését más fogalmainkhoz, hiteinkhez, vélekedéseinkhez, meggyőződéseinkhez. Az elmúlt néhány év számos olyan problémát hozott felszínre, amelyek alapvető kihívást jelentenek a konvencionális politikai bölcsesség számára. A klímaválság, a globális migráció, a COVID járvány és az arra adott válaszok változatossága, a globális autokratizációs hullám és a demokratikus politika belső átalakulásai, s most legújabbán a háború régi (gyakran elfeledett) kérdéseket tesznek újra aktuálissá és korábban soha nem látott, új kérdések átgondolására készítetnek minket. Ennek megfelelően a szekció elsősorban (bár nem kizárólag) olyan előadásokat vár, amelyek ezekre az újszerű kihívásokra reflektálnak, nem feltétlenül csak tematikusan, de akár módszertani szempontból is.